

fælde ikke bør haste med at faae Ende paa Sagen, men behandle den med den Alvor og Omhu, som Sagen fortjener.

Vi hørte igaar en Række Bemærkninger om Sagens Realitet, meget instruktive Bemærkninger, vi hørte dem med al den Opmærksomhed, de fortjene, og vi kunne lade os belære med saa meget desto større No, som vi ikke blive belejrede med den nervøse Spænding, som Nyheden fører med sig. Med Hensyn til Fæstnings-Sagen ere vi komne til det Punkt, hvor Diskussionen er en Repetition af Sætninger og Ord, som vi Allesammen kunne udenad, og som vi saa yderligere indøve med hinanden. Jeg kan ogsaa et ikke ganske ringe Antal af disse Sætninger udenad, og mine Kolleger staa vistnok i Lærdom paa Hvide med mig, saa jeg skal ikke opholde mig yderligere derved. Der er kun en Bemærkning, som faldt fra de to ærede krigskyndige Medlemmer, som talte sidst, som jeg vil opholde mig et Øieblik ved. De to ærede Medlemmer rettede begge en meget indstændig Henstilling til Oppositionen i dette Thing om at fortælle, hvad Oppositionen vilde, og de formulerede den særlig saaledes, at de ønskede at vide, hvad Oppositionen vilde sætte i Stedet, naar dette Thing nu forkastede Ministerens Fæstningsforslag. Jeg har det Indtryk, at de ærede Medlemmer mente derved at have lagt en særlig underfundig Snare for Oppositionens Fod, og at de havde fanget os i en Fælde, som det var vanskeligt at slippe ud af. Jeg tror, at de Herrer noget have overburderet denne Sags Færlighed. Enhver, som paa et eller andet Punkt har havt at kæmpe med menneskelig Vildfarelse, har erfaret, at der noget nær altid møder dem det Argument: Hvad vil Du sætte i Stedet? Det er det seigeste og mest haardnakkede af alle konservative Argumenter: tilsidst sige Folk: Det kan være, du har Ret, vi kan ikke finde paa flere Grunde imod Dig, men hvad vil Du sætte i Stedet? Nu er jeg overbevist om, at de to ærede skarpsindige, militære Medlemmer ville kunne forstaa, at hvis de menneskelige Vilkaar være saaledes, at man aldrig kunde blive en Dumhed tvit, uden strax at sætte en anden Dumhed i Stedet, vilde det se meget tarveligt ud med det menneskelige Fremstrid. De Herrer skulle slaa sig til No med Hensyn til, hvad der skal sættes i Stedet, og jeg tror ogsaa, at det ærede Thing kan slaa sig til No dermed. Skulde det lykkes at faae Fæstningerne fra Halsen, saa tvivler jeg ikke om, at det ingenlunde er dette Things Mening at sætte noget Andet i Stedet, og jeg tror heller ikke, at de Herrer kunne have

nogen Tvivl i saa Henseende, hvis de virkelig gjorde det Forsøg — men det er jo meget vanskeligt for de Herrer — at sætte sig ind i deres Modstanderes Tankegang; men hvis de gjorde det, saa vilde de kunne forstaa, at naar vi forkaste Befæstningen her, er det, fordi vi anse det for den største Ulykke, den største Kalamitet, som kan ramme vort Fædreland. Naar det er Grunden til, at vi stemme derimod, saa maa det sandelig være en meget beshuderlig politisk Tankegang, samtidig at ubepulere en anden Ulykke lige saa følelig for Fædrelandet som den foreliggende. Jeg tror altsaa, at de Herrer ikke skulle plage sig med, hvad der saa skal sættes i Stedet. Det, der her er Hovedsagen og det Vigtigste, er, at vi her blive færdige med den foreliggende Fæstningsstrusel. Hvis de Herrer endelig ville fæste deres Tanke paa det Ord: i Stedet, vil jeg minde om de Forhandlinger, vi i sin Tid førte om Hær- og Søværnsloven, ja, de Herrer vare den Gang ikke til Stede her, men Andre ville mindes, at den Side, hvortil de Herrer høre, stadig argumenterede for en Forøgelse af Hær og Flaade, idet man sagde: vi have ingen Fæstninger her, vi maa have større Hær, og vi maa have flere og større Skibe. Det havde en vis Virkning paa mange Medlemmer; man troede derigjennem, at man muligvis ved en forøget Hær og Flaade ligesom kunde kjøbe sig fri for Fæstninger. Jeg hørte ikke til dem, der delte denne Tro. Jeg stemte strax mod baade Hær- og Søværnsloven, ligesom jeg nu vil stemme mod Befæstningsloven. Jeg har nemlig den Tro til det militæriske Uhyres Graadighed, at naar det har taget den ene Bid, gaber det strax efter den næste. Jeg har ikke delt den Tro, at vi dermed skulde kunne kjøbe os fri; men det bør man dog ikke glemme, at selv om vi ingen Fæstninger faae, have vi dog en meget stor, nyelig ubvidet Hær og en grandios Flaade. Det er noget, som de ærede militære Medlemmer vist ville finde en Trøst i at have i Stedet. Min Mening er den, at vi her med god Fortrøstning og med noget større Fortrøstning kunne gaa Fremtiden imøde,

Rettelser.

Sp. 1880, E. 14—15 f. o. „Regjeringen har kun delt ene Plan at sige med et Magtsprog: dette ene“, læs: „Regjeringen har kun denne ene Plan. Den siger med et Magtsprog: Dette eller Intet!“